

Slovenski dom

Štev. 187.

V Ljubljani, četrtek 19. avgusta 1938.

Leto III

Nastopili so spet kritični trenutki: Runciman - edina nada za mir v Srednji Evropi

Lord Runciman je izdelal predlog za rešitev spornih vprašanj, ki ga bo izročil obema strankama

Praga, 19. avgusta. AA. (DNB.) Zvedelo se je, da lord Runciman namerava poslati praski vladi spomenico, prav tako po tudi vodstvu sudetsko-nemške stranke. Ta spomenica bi vsebovala predloge za rešitev sudetsko-nemškega vprašanja. Kako poročajo, se je lord Runciman snoči vrnil v Prago. Snoči je tudi prisostvoval seji, na katero so bili povabljeni poleg drugih osebnosti iz praskih političnih krogov tudi nemški odpravnik poslov ter italijanski, francoski, poljski, romunski in dansi poslanik.

Praga, 19. avgusta, vg. o. Resni in nevarni počas, ki je nastal po izjavi zastopnikov sudetsko-nemške stranke, da odklanjajo vse vladne predloge, je prisilil lorda Runcimana, da razmislijo o tem, kako bo usmeril svoje posredovalno sodelovanje in pomiril spriči stranki. Vse kaže, da bo moral Runciman brez zavlačevanja odkrito stope v ospredje in zadevo začeti odločno reševati. Naglašajo, da je sedaj prišel tisti trenutek, ko lahko lord Runciman predloži evoj poseben načrt, o katerem so listi že pisali. Vsi poudarjajo, da je sedaj prišel trenutek, ko mora Anglija nekaj storiti, da se oblače prenapete glave in da ljudje uvidijo potrebo po mirni rešitvi spora. Zelo verjetno je, da si sudetski Nem-

ci ne bodo upali kar tako igračati se z načrti lorda Runcimana, kakor to delajo s predlogi praski vlade.

Sestanek s Henleinom

Komoran, 19. avgusta, o. Včeraj popoldne se je privlak sestal voditelj sudetskih Nemcev Konrad Henlein z lordom Runcimonom, ki je neoficienl angloški posredovalec med manjšinskim strankami in českoslovaško vlado. Oba, Henlein in Runciman, sta se sestala v gradu Rothenlohe. Bila sta gosti princa in princesa Hohenlohe. Henlein je prišel v spremstvu SS-straže in pozdravljal z dvignjeno roko. Runciman pa je prišel z svojo gospo z večjim številom članov angleške misije. Po konsilu, ki ga je na čast svojim gostom priedel princ Hohenlohe, so se vsi ostali gosti odstrelili in odšli v park ter pustili Henleinom in Runcimanu sama. Po enournem sprehodu so se gostje povrnili v zgodovinski dvorano, kjer je bil gostom prirejena čajanka. O vseh teh razgovorih med Henleinom in Runcimanom se ni moglo nič zvesteti in tudi officiellno poročilo ni bilo izdano. Vsekakor pa je Runciman hotel zvesti od Henleina njegove jasne zahteve in v koliko je on pripravljen popustiti. Računačo, da je lord Runciman vplival na Henleina, naj sprejme nekatere točke, s katerimi bi se lažje sporazumi s českoslovaško vladom. V zvezi s tem je predvčerajšnjim kompromisom sudetskega odgovora, v katerem sudetski Nemci zahteva-

vajo enakopravnost jezikov. Ob 17.45 sta najprvo zapustila grad Runciman in njegova gospa, četrt ure nato pa sta odšla Henlein in Kundt, pozdravljena od velike možnice, ki se je zbrala pred gradom.

Anglija opominja Berlin

London, 19. avgusta, o. Iz poučenih krogov se je zvedelo, da ima angleška vlada namen opominiti Berlin na znani Chamberlainov govor, ki ga je imel 24. marca letos v angleškem parlamentu, v katerem je obsojal protičeške napade in pravili, da bi ti napadi mogli privesti do evropskega požara. Informirani krogi pa zatrjujejo, da zunanje ministrstvo za zdaj še ne bo storilo tega koraka vse dolje, dokler je še žarek upanja v Runcimanovo misijo. Na vsak način pa se bo London odločil za ta korak, če bo Nemčija hotele s silo pridobiti pravice sudetskim Nemcem. Poročila, ki prihajajo iz Prage, pravijo, da Henlein ni povsem odklonil predlogov českoslovaške vlade, ter so mnenja, da se bodo pogajanja med obema strankama še nadaljevala. Po drugi strani pa dobro informirani krogi zatrjujejo, da je malo upanja v ugodno rešitev, ker so overjeni, da je dobil Henlein navodila v Berlinu, naj sprejme samo te pogoje, v katerih bi se izvršila revizija ustave in s katero bi postala Českoslovaška federalna država.

Vesti 19. avgusta

Vesti o nekem nesporazumu med predsednikom vlade Chamberlainom in zunanjim ministrom lordom Halifaxom zanikajo v londonskih uradnih krogih. Pravijo celo, da je vest od prve do zadnje črke izmišljena.

V Stockholm se mudi angleški mornariški minister Duff Cooper. Časnikarjem je izjavil, da je njegova pot čisto zasebnega značaja, čeprav je obiskal večje število predstavnikov balkanskih držav. Iz Stockholm pa minister odpotoval naravnost v London.

Tri letala neznane narodnosti so baje predvčerajšnjem preletela na Pirenejih špansko mejo in v veliki višini kriziči nad nacionalistično Španijo.

Francoskega letalskega generala Vuillemina je včeraj sprejel s spremstvom vred nemški vodja Hitler. Po tem sprejemu je Vuillemin odšel v Göringov dvorec Karinhall na kosilo.

13.000 japonskih vojakov so baje pobili in pomečali v vodo oddelki kitajskega vojvodstva blizu Hankova. Kitajci so Japonce presenetili in jih obsuli s strojniskim ognjem.

Seja tajne kitajske policije so v mednarodni konferiji v Šanghaju ubili neki neznanci. Policija je pri preiskavi našla veliko materiala, ki govorja za to, da je atentat izvršila tajna kitajska teroristična družba.

Nemškega poslanika v Tirani von Panwitzu je albanski kralj Zogu odlikoval z lento Škenderbegovega reda. Dal je najvišje albansko odlikovanje.

Značilen incident se je dogodil v Cingtavu na Kitajskem. Neki pijani angleški mornar je vrgel na tla japonsko zastavo in jo potepal. Nato pa je zgrabil za vrat mimočočga Kitajca in ga prisilil, da je še on potepal zastavo. Nazadnje je japonska policija obadvaj prijela in ju zaprla.

Skupina 40 italijanskih topničarjev in 5 častnikov se je z enim topom in 13 radijskimi aparati povzpela na vrh hriba Corno Grande, ki je visok 2812 m. Vojski so tam zasadili italijansko zastavo.

Med Veliko Britanijo in Japonsko je postal razmerje zadnje čase nekoliko bolj prijateljsko. To sklepajo iz sestanka med angleškim poslanikom v Tokiu in japonskim zunanjim ministrom, ki je bil zelo prisoten.

Maršal Balbo se je po povratku iz Nemčije zglasil pri Mussoliniu in mu poročal o uspehih svojega potovanja.

S prikrito komunistično propagando in delavnicijo se bavijo sedaj v Združenih državah. Poleg odprtja komunistične centrale v Hollywoodu so sedaj dognali, da so komunistična porekla tudi ameriška dijska zveza, liga za mir in demokracijo ter zveza za zaščito državljanških svoboščin. Odprtja pa se še nadaljuje.

Velik nov vodovod bodo v kratkem dogradili v Rimu. Zaključek del boda zelo slovesno proslavili.

Svetovni kolesarski tekem na Nizzozemskem se bo udeležilo precej veliko število italijanskih dirkačev. Italijane opogumi uspeh njihovih kolesarjev pri krožnem tekmovanju v Franciji in v Švici. Nadejajo se ponovnega uspeha.

Z judovskimi begunci iz Avstrije in Nemčije imajo polno dela v Švici. Zadnje tedne jih je tajak ubezhalo brez potrebnega dovoljenja več kakor tisoč. Osrednja vlada je sklenila, da bo te Jude nekaj časa pustila v Švici, da jim pa ne bo dovolila stalne naselite.

D'Annunzijev drama »Ladja« bodo na prostem uprizorili v Benetkah. Pravijo, da bo nastopilo pri tej predstavi nad 200 ljudi.

Z boljši stike med Francijo in nacionalistično Španijo se potegujejo francoski gospodarstveniki. Ti ljudje so predčeli vladu veliko skodo, ki jo trpi francosko gospodarstvo samo zaradi tega, ker Francija še ni imenovala svojega zastopnika pri generalu Francu. Tako se bori pod gospodarski obnovi Španije udeleževali vsi tuji, le Francozi ne.

Tako se bodo pri gospodarski obnovi Španije udeleževale globoko sočustvovanje. Listi obžalujejo njegovo smrt, zlasti zato, ker je bil Hlinka znan kot zvest prijateljskega naroda.

Izbjeme ukrepe glede obrambe proti zračnim napadom so ukinile japonske oblasti. Ti ukrepi izvirajo še iz časov, ko so ob Čangkuengu diviale borce.

Mesto Nablus so britanske oblasti odrezale od ostale Palestine. Vojaštvo ne pusti nikogar ne v mesto, ne iz mesta. Ta strogi ukrep je v zvezi s pogostimi atentati, ki so se v mestu dogajali.

Predsednik portugalske republike general Carmona je zaključil svoje potovanje po portugalskih kolonijah in se že vrča v domovino.

V Coburgu se je začelo zasedanje izvršnega odbora mednarodne zveze viših vojnikov. Predsednik tega odbora vojvoda Coburški je goste prisrčno pozdravil in jim nato predelil banket.

Včeraj je bila v Budimpešti izredna skupščina parlamenta in senata kot višek svečanosti ob 900-letnici smrti prvega madžarskega kralja sv. Stefana. Seji je prisostovala vsa vlada, regent Horthy, diplomatski zbor, visoka duhovština, generali ter zastopniki Italije in Nemčije.

Zunanji minister Iraka Tevfik Suvaidi je dopotoval v Sirijo, kjer bo prisostvoval seji komisije ZN, nato pa odpotoval v Pariz in London. Minister bo kralju Juriju VI. izročil pismo svojega kralja, v katerem ga prosi, naj se on osebno zavzame za pravilno rešitev palestinskega vprašanja.

V teniškem dvoboju v predfinalu za Davos pokol je Avstralija premagala Nemčijo z 2:0. Poražena sta bila oba Nemca, Henkel, katerega je v Berlinu temeljito porazil tudi naš Puncic, in Metaxa. Očitno bo zmagovalec v tem srečanju Avstralija, ki bo nato nastopila proti lanskemu zmagovalcu, proti Združenim državam.

Stiri konji so usmrtili čebele v Seppenrade na Vestfalskem. Konji so vlekli mlatalni stroj, ko so jih nenadno začele obsedati čebele. Ker so jih začeli konji otepali, se je nabralo čim dalje več čebel, ki so začele konje pikati. Konji so kmalu popadali na tla, da so moralni poklicati živinodržavnik. Toda vsa pomoč ni nič pomagala ter so konji v nekaj urah poginili.

Medbalkanski pomorski odbor se bo sredj prihodnjega meseca sestal v Splitu na sredo. Predmet razgovorov bo bržkone priston Bolgarije v krog balkanskih držav.

„Nismo več zavarovani pred viharji z one strani oceana“

Roosevelt napoveduje poseg Amerike v evropske zadeve

Viharji ne bi mogli kaj škodovati. Zdaj smo tudi mi v Ameriki postali predmet velikega zanimanja vseh generalnih stabov in vseh sredisev za propagando z druge strani oceana. Naša gospodarstvo, naša trgovina in industrija in naša vojaška sila ter sila mornarice so napravili iz nas enitelja življenjskega pomena za svetovni mir brez ozira na to, ali si želimo, ali pa ne želimo igrati to vlogo. K sreči mi v USA in v Kanadi moremo z vedrim čelom gledati nasproti vsem možnostim, ker se zavedamo, da ne bomo opustili nikakega sredstva kakšnekoli vrste, ki bi nam omogočilo doprinesti kaj za utrditev svetovnega miru. Pa tudi če pri tem ne bomo uspeli, se bomo mogli vsaj točilisti s tem, da bo ameriška polobla v vsaki prilikli silna trdnjava za obrambo civilizacije.

Francoski frank ne bo razvrednoten

Odločilni ukrepi proti krvicem zmešnjav

Razvredjenost. Nazadnje je dejal, da bo v svojih radijskih govorih razložil program odločnih ukrepov, ki so neobhodno potrebni za vzdrževanje vrednosti denarja, kakor tudi za sam francoski narod. »Vlada je prepričana, da imajo Francozzi zaupanje v bodočnost svoje domovine in da bodo izpolnili vse dolnosti do nje, kakor je to vlada želela pri izpolnjevanju svojih dolnosti« je končal predsednik Daladier.

Letači delači za zblizanje narodov

Berlin, 19. avgusta. Vodja rajha in kancler Hitler je sprejel včeraj generala Vuillemina. Po sprejemu so bili generati in njegovem spremstvu gosti maršala Göringa v dvorcu Karinhall blizu Berlina. Na banketu, ki je bil prirejen v čast generala Vuillemina in francoskim letalskim častnikom, je general Milch izrekel dobrodošlico francoskim častnikom tako v imenu nemške letalske vojske, kakor v imenu maršala Göringa. Med drugim je izrazil prepričanje, da se bo general Vuillemin v času svojega obiska v Nemčiji mogel prepričati o številnih in nad vse zanimivih napravah nemškega letalstva. Nato je poudaril osebne zasluge generala Vuillemina in dejal: General Vuillemin je eden izmed najslavnih francoskih letalcev iz svetovne vojne. General Vuillemin se je zahvalil za pozdrav in dejal, da so njegovi tovariši z njim vred nenavadno zadovoljni, ker so biskali Nemčijo. Nato je omenil obisk, ki ga je naredil eskadri Richthofen in dejal, da je ta obisk v njem spodbudil spomine na svetovne vojne. General Vuillemin se je zahvalil za pozdrav in dejal, da so njegovi tovariši z njim vred nenavadno zadovoljni, ker so biskali Nemčijo. Nato je omenil obisk, ki ga je naredil eskadri Richthofen in dejal, da je ta obisk v njem spodbudil spomine na svetovne vojne. General Vuillemin se je zahvalil za pozdrav in dejal, da so njegovi tovariši z njim vred nenavadno zadovoljni, ker so biskali Nemčijo. Nato je omenil obisk, ki ga je naredil eskadri Richthofen in dejal, da je ta obisk v njem spodbudil spomine na svetovne vojne. General Vuillemin se je zahvalil za pozdrav in dejal, da so njegovi tovariši z njim vred nenavadno zadovoljni, ker so biskali Nemčijo. Nato je omenil obisk, ki ga je naredil eskadri Richthofen in dejal, da je ta obisk v njem spodbudil spomine na svetovne vojne. General Vuillemin se je zahvalil za pozdrav in dejal, da so njegovi tovariši z njim vred nenavadno zadovoljni, ker so biskali Nemčijo. Nato je omenil obisk, ki ga je naredil eskadri Richthofen in dejal, da je ta obisk v njem spodbudil spomine na svetovne vojne. General Vuillemin se je zahvalil za pozdrav in dejal, da so njegovi tovariši z njim vred nenavadno zadovoljni, ker so biskali Nemčijo. Nato je omenil obisk, ki ga je naredil eskadri Richthofen in dejal, da je ta obisk v njem spodbudil spomine na svetovne vojne. General Vuillemin se je zahvalil za pozdrav in dejal, da so njegovi tovariši z njim vred nenavadno zadovoljni, ker so biskali Nemčijo. Nato je omenil obisk, ki ga je naredil eskadri Richthofen in dejal, da je ta obisk v njem spodbudil spomine na svetovne vojne. General Vuillemin se je zahvalil za pozdrav in dejal, da so njegovi tovariši z njim vred nenavadno zadovoljni, ker so biskali Nemčijo. Nato je omenil obisk, ki ga je naredil eskadri Richthofen in dejal, da je ta obisk v njem spodbudil spomine na svetovne vojne. General Vuillemin se je zahvalil za pozdrav in dejal, da so njegovi tovariši z njim vred nenavadno zadovoljni, ker so biskali Nemčijo. Nato je omenil obisk, ki ga je naredil eskadri Richthofen in dejal, da je ta obisk v njem spodbudil spomine na svetovne vojne. General Vuillemin se je zahvalil za pozdrav in dejal, da so njegovi tovariši z njim vred nenavadno zadovoljni, ker so biskali Nemčijo. Nato je omenil obisk, ki ga je naredil eskadri Richthofen in dejal, da je ta obisk v njem spodbudil spomine na svetovne vojne. General Vuillemin se je zahvalil za pozdrav in dejal, da so njegovi tovariši z njim vred nenavadno zadovoljni, ker so biskali Nemčijo. Nato je omenil obisk, ki ga je naredil eskadri Richthofen in dejal, da je ta obisk v njem spodbudil spomine na svetovne vojne. General Vuillemin se je zahvalil za pozdrav in dejal, da so njegovi tovariši z njim vred nenavadno zadovoljni, ker so biskali Nemčijo. Nato je omenil obisk, ki ga je naredil eskadri Richthofen in dejal, da je ta obisk v njem spodbudil spomine na svetovne vojne. General Vuillemin se je zahvalil za pozdrav in dejal, da so njegovi tovariši z njim vred nenavadno zadovoljni, ker so biskali Nemčijo. Nato je omenil obisk, ki ga je naredil eskadri Richthofen in dejal, da je ta obisk v njem spodbudil spomine na svetovne vojne. General Vuillemin se je zahvalil za pozdrav in dejal, da so njegovi tovariši z njim vred nenavadno zadovoljni, ker so biskali Nemčijo. Nato je omenil obisk, ki ga je naredil eskadri Richthofen in dejal, da je ta obisk v njem spodbudil spomine na svetovne vojne. General Vuillemin se je zahvalil za pozdrav in dejal, da so njegovi tovariši z njim vred nenavadno zadovoljni, ker so biskali Nemčijo. Nato je omenil obisk, ki ga je naredil eskadri Richthofen in dejal, da je ta obisk v njem spodbudil spomine na svetovne vojne. General Vuillemin se je zahvalil za pozdrav in dejal, da so njegovi tovariši z njim vred nenavadno zadovoljni, ker so biskali Nemčijo. Nato je omenil obisk, ki ga je naredil eskadri Richthofen in dejal, da je ta obisk v njem spodbudil spomine na svetovne vojne. General Vu

Sahovski turnir v Osjeku

Lešnik in Rabar vodita s 5 in pol točkami

Osjek, 19. avgusta.

Nihče menda ni pričakoval, da se bo deveto kolo sahovskega amaterskega turnirja za državno prvenstvo tako čudno zavrtelo. Največje presenečenje je bil včeraj gotovo poraz mladega Zagrebcana, ki je že skoraj ves čas na čelu tabele. Igral je z Avirovičem. Že začel je precej slabo, tako da se je njegovemu nasprotniku kmalu posrečilo dobiti prednost. Po kratki igri — komaj 22 potez — je Rabar na tem turnirju prvi izgubil. Drug nepriznani izid je bil morda tudi v igri Lešnik-Jonke. Karlovec Jonke se je dozdaj tudi držal zelo odlčno in je bil, če ni še, eden najresnejših kandidatov za prvo mesto. Včeraj pa mu je v igri z Lešnikom spodeleno. Lešnik ga je kmalu nadigral, čeprav Jonke igra zelo previdno in premisljeno. Zelo se je popravil v zadnjih kolih tudi Ljubljancan Sikošek. Počasi popravlja svoje prej-

šnje poraze in se bliža sprednjemu koncu tabele. V devetem kolu je igral z morda nekoliko slabšim — vsaj tako kaže njegovo sedanje mesto v tabeli — zato pa toliko bolj trmaščim igralcem Bajerjem. Partijo mu ni delala posebnih težav in je lahko razvili kmalu krasno igro, v kateri Bajer ni načel več obrambe. Šiška se je boril pazljivo tako, da se je igra zavlekla do prekinitev. Zdi se, da Carev stoji nekoliko boljše, vendar se bo moral zelo potruditi, če bo hotel dobiti. — Z včerajšnjim dnem je prva polovica turnirja končana.

Stanje po devetem kolu je tole: Rabar, Lešnik 5 in pol, Carev 5 (1), Rajkovič 5, Šiška, Jonke in Pavlovič 4 in pol (1), Avirovič 4 in pol, Sikošek 4, Miller 3 in pol (1), Martinič 3 (1), Turk, Subarič 3, Bajer 2 (1), Cindrič 1 in pol (1), Spasojevič brez točke.

Vpliv nemških orožnih vaj - v Mariboru

Zaradi mobilizacije je zastala ureditev Glavnega trga

Maribor, 18. avgusta.

Od pomladi se že vrsijo v Mariboru velika regulacijska doma na Glavnem trgu, ki so sedaj v glavnem že zaključena. Kdor je poznal Glavni trg poprej ter ga vidi sedaj, mora priznati, da je mariborska mestna občina izvršila tukaj veliko dela. Na prvi pogled se niti ne vidi, kakih obsežnih predpripovedi je bilo treba, da je dobil sedaj Glavni trg novo lice. To vedo le tisti, ki so zasedovali dela od začetka do konca. Teh »inspektorjev« — tako imenujejo delavci, ki so zaposleni pri regulaciji, tiste radovedne, ki prihajajo vsak dan ob določenih urah »inspicirati« kaj se na trgu dela — pa je v Mariboru precej, med njimi niso samo penzionisti, temveč ljudje vseh poklicov — od ravnateljev navzdol — in zato je bilo med Mariborčani kljub dolgotrajnosti regulacijskih del čuda malo kritike. »Inspektorje« so videli, da je bilo treba trg neštetokrat prekopati, enkrat

zaradi kanalizacije, potem zaradi elektrike, plina, vodovoda in telefona, tako da je bila vsaka ped zemlje nekajkrat preobrnjena in ravno ta prekopavanja so zavzela največ časa.

Sedaj je trg, kot že rečeno, v glavnem že reguliran in gotov, le avtobusna postaja še ni povsem prizadovljena in električno podjetje še ni položilo kablov okrog trga za številne kandelabre. Pri avtobusni postaji še manjkojo tanki za črpalko bencina in nafta, električno podjetje pa še ni dobilo kablov. Oboje je naročeno v Nemčiji ter nekaj časa pripravljeno za dobavo, nemške firme pa so sedaj nedenoma obvestile mariborsko občino, da dobave ne morejo izvršiti, ker ni na razpolago železniških vagonov za prevoz. Vse razpoložljive vagonje so namreč zasegne v Nemčiji vojaške oblasti zaradi mobilizacij rezervistov ter zaradi velikih vojaških vaj, ki so se sedaj začele. Šele ko bodo te vaje končane, bodo lahko tvrdke dobavile naročeno blago.

Savinjski hmeljarji so zborovali

Hmeljarji zahtevajo svoj zakon, seleksijsko postajo in kredit

Celje, 15. avgusta.

Kako veliko zaupanje imajo naši savinjski hmeljarji do Hmeljarske zadruge, je pokazal zadnji hmeljarski tabor, ki je bil v Roblekovem dvorani v Zalcu 15. avgusta. Nad 500 hmeljarjev je prišlo, da bi slišali nasvet strokovne organizacije, kako ravnavi pri letosnjem obiranju, pri kalkuliranju cen na našega hmelja. Tabora so se udeležili predsednik Hmeljarske zadruge celjski župan g. A. Mihelčič, okrajni načelnik g. dr. Ivan Zobec, predsednik Kmetijske zbornice g. Steblovnik, banski svetnik g. Kuder in banovinski hmeljarski nadzornik g. inž. Dolinar. Hmeljarski tabor je prav gotovo za našega hmeljara izredno velike važnosti, saj vemo, da potrebujemo naš hmeljar danes, ko ne vemo, kako se bo razvijala hmeljarska kupčija letos na svetovnem trgu, koliko hmelja bo postavila na trg Čehoslovaška, Poljska, Anglija in Amerika, ko čitamo vedno različne poročila, ki so lahko govorila in zanesljiva, na drugi strani pa zopet nezanesljiva, vsaj nekaj smernic, kako ravnavati pri kalkulirjanju cen itd. Savinjske doline brez hmelja ni, tako je rekel g. predsednik Hmeljarske zadruge, lahko pa rečemo tudi, da je s savinjskim hmeljartvom tesno povezana vsa Slovenija, saj vemo, da odnesemo obiralec hmelja iz Savinjske doline vsako leto okoli 7 milijonov din. Iz vseh krajev Slovenije in celo iz Hrvaške prihajajo prav te dni obiraleci in obiralke iz ubočnih krajev, kjer ni zasluga. Tako je danes prišlo v Celje z vlaki okrog 2000 obiralev. Popoldne ob 4. je prvovali v Celje posebni vlak iz Grobelnega z 620 obiralev. Cesta, ki pelje proti Zalcu pa je bila še polna lojterskih vozov s katerimi so se vozili obiraleci iz krajev, kjer ne vozijo vlaki.

Koliko bodo zaslužili obiraleci?

Hmeljarji so na današnjem taboru sklepali tudi o plačah obiralev, ki bo ostala kakor dosedaj: za škatel hmelja brez hrane din 2, s hrano din 1.50.

Kakšne bodo cene letosnjemu hmelju?

Vremenske razmere za razvoj hmeljarske rasti v letosnjem letu kakov pri nas tako tudi na Českem, Poljskem, Angliji in Ameriki niso bile ugodne. Vremenske neprilike so uničevalne hmeljarske nasade in kazalo je, da bomo imeli letos slab hmeljni pridelek. Pri nas v Savinjski dolini n. pr. smo imeli skoro 6 tednov sušo. Prav zadnji čas je nastopilo za hmelj boljše vreme, hmelj

se je hitro opomogel in letos upamo še na precej dober pridelek. Pa kaj zanima to našega hmeljaria, vse to om sam predobro ve, saj živi s hmeljem, našega hmeljaria zanima samo cene letosnjega prideka. In ravno to vprašanje je letos najbolj kočljivo. Prav gotovo je, da se bodo cene hmelja uravnotevile takrat, ko bodo pričeli z obiranjem. Če govorimo danes o Češkoslovaški, da bo pridelala neko gotovo količino hmelja in ga postavila na svetovni trg, je to samo le ugnanje, saj vemo n. pr. da se je lansko leto razvilo, da na Češkem ne bo dovolj hmlja, ker je slaba letina, zaradi velike suše, zadnji teden pa je padel na Češkem dež, ki je blagodejno vplival na hmelj, in so imeli na Češkem dobro hmeljsko letino.

Za izvoz hmelja je merodajno kakovost našega hmelja in konkurenčnost.

Pred leti je zaslovel naš hmelj zaradi lepih kobil na svetovnem trgu. Zadnje čase pa zopet slisimo pritožbe, da se hmelj ne obira več tako lepo kot se je pred leti, ko je bila za našega hmeljaria zlata doba. Za svetovni trg je predvsem važna kakovost našega hmelja, da je hmelj dobro obran, dobro posušen, na drugi strani pa, da smo s svojim hmeljem na svetovnem trgu konkurenčni. Ugodno bodo vplivale na cene letosnjega hmelja, da zaloge pivovaren nimajo starega hmelja, na drugi strani pa, da konzum našega piva raste.

Ostra kritika tudi čez naše trgovce.

Mnogo se danes govorijo o izrabljivanju našega hmeljaria s strani Judov. O tem bomo še sprejeli govorilci. Obsojanja pa so vredni tudi vsi tisti domači hmeljarski trgovci, ki s pomočjo prevar, da si polnijo v škodo vseh hmeljarjev svoje žepe, podpirajo žide, pošljajo na okrog tekajo, ki kvarejo cene. Na današnjem zborovanju so hmeljari resno spregovorili tudi o teh in padala so že nekatera imena, ki so zaznamovala te ljudi v črnej knjige. Oblast bo letos še posebno pazila na take, hmeljari pa bodo letos brez pardona prijavili vsakogar, ki bi hotel na tak način kvariti cene našemu hmelju.

Zahteva po hmeljarski seleksijski postaji, hmeljarskem zakonu in kreditu za regulacijo hmeljarskih cen.

Predsednik Hmeljarske zadruge g. Alojzij Mihelčič je nato prebral rezolucijo, ki so jo navzoči z

67 je misil, da je potrebno, da mi pojasi in in podarji, za kako srečnega se moram imeti, da sem dobil vse zastonj in da bom moral plačati samo zeleniške vozovnice. Nato je pristavil:

»Zdaj je pa potrebno samo eno: da drži jezik za zobmil!«

XXXI. poglavje: V Kalininovem zdravilišču na Krimu.

O bivanju v zdravilišču Feodosiji priopoveduje moja žena sama:

»Marca 1934 so me poslali v Kalininovo zdravilišče v Feodosiji na Krimu ob obali Crnega morja. Tam bi se moral zdraviti zaradi živčev.

Bolna sem bila že v Ameriki, toda strahotni prioritati, katere sem videla v Rusiji, so mojo bolezni samo poslabšali. Možu se je posrečilo, da mi je preskrbel »putjovko«, potrebuje listine za zdravljenje. Pri tem mu je pomagala tovarniška strokovna organizacija.

Voditelji zdravilišča so bili kaj začuden, ko so me zagledali, zakaj je malo navadnih delavcev v Rusiji, ki je moglo uživati tako ugodnost. Od petsto bolnic, ki so bile v tem zdravilišču, jih je bilo samo petdeset delavcev.

Voditelji zdravilišča so bili kaj začuden, ko so me zagledali, zakaj je malo navadnih delavcev v Rusiji, ki je moglo uživati tako ugodnost. Od petsto bolnic, ki so bile v tem zdravilišču, jih je bilo samo petdeset delavcev.

V zdravilišču je bila tudi Katjuša Rastiga Javejeva z možem, visokim zeleniškim uradnikom. Kadar je prišla v mojo sobo, je nepravilno naveličanka najvišje stopnje. Bila je tu, da je stregla možu, ki se je prisel oddahnit v zdravilišče.

Sklar, načelnik tujškega urada,

Tajinstven zločin v Mariboru

Mrtvec v Kalvarijskem potoku

Maribor, 19. avgusta.

Danes ob petih zjutraj je odšel neki mariborski brivec na sprehod proti Kalvariji. Ko je prišel do mesta, kjer se sekata poti na Kalvarijo in k mestnemu vodovodnemu rezervoarju, je brivec nezadoma zagledal mrtveca, ki je ležal na strmini na trebuhi, nagnjen z glavo proti potoku. Glava je bila zraven vode, pa obraza ni bilo mogoče videti. Brivec je takoj odšel na orožniško postajo in zadevo prijavil. Orožniški so mrtveca predvino preiskali, le obračali ga niso, ker niso hoteli s tem zadržati morebitnih sledov zločina ali pa kakih stopinj, ki bi bile za preiskavo neobhodno potrebne. Le v nekem žepu so našli majhen glavnik, na katerem je bilo s svinčnikom napisano ime Rudolf Majcen. Seveda so takoj ugotovili, da gre dejansko za 17 letnega Rudolfa, sina šolskega služnika. Fant je letos

končal meščansko šolo in se z vso vnemo pripravil za tekstilno šolo v Leskovcu. Rudolf se ni družil z nikomur, vse dni je prečkal doma v knjigah, zadnje tri dni pa je bil vseskozi doma, ker ga je budo bolzi zob. Včeraj popoldne je še doma pekel palatinke, a med šestih in pol sedmo uro je sam odšel in hiše. Potem je zanjim zmanjšala sleherna sled. S kom se je dobil na cesti in s katero družbo je odšel proti Kalvariji, še ni niznanega. Komisija, ki je prišla iz Maribora, ni našla okrog trupla nobenih krvavih sledov, niti stopinj, pač pa so našli v bližini neizstreljeno patrono pištole. Zaenkrat ne vedi, če bi dogodek tolmačil s samomorom, ko pa drugi znaki kažejo, da ni izključen zločin. Čim se je v mestu zvedelo za nujbo, se je takoj nabralo okrog trupla ogromno ljudi, ki so pogrunitali, da je bil fant najbrž ubit nekje drugje, pa so ga zločinci potem prenesli in vrgli v potoku. Preiskava je še v teku.

V pisanosti popil mesto žganja salmjak

Kranj, 18. avgusta.

Včeraj popoldne je popil v neki hiši blizu Naklega okrog 35 letnega brezposelnega kroča Jožeta Šušnika, doma v Strahinji. Ko se je okrog 6 vrnih precej pijan domov, je hotel spiti še pot kozarcu žganja, namesto po žganju pa je pomotoma segel po steklenici, napolnjeni s salmjakom, katerega so njegovi domači imeli za zdravljenje živine. Salmjaka si je nali pol kozarca in ga v dušku popil. Še potem je čutil usodo popolno v klicu ljudi na ponot. Nesrečenec so spravili v Kranj k zdravniku g. dr. Novoseljskemu, ki je takoj uvidel, da je njegovo stanje smrtno-varno, dasi se še takrat bolečine niso pojavile v polni meri. Čeprav so po zdravnikovi odredbi takoj spravili s kranjskim rešilnim avtomobilom v ljubljansko bolnišnico. Stanje nesrečenega je resno, usta ima vso cepljenje, življenec pa je izgubil v bližnjem gozd, kjer ga niso mogli izslediti.

Pred nosom mu je kradel

Moravče, 16. avgusta.

Naslednji dogodek spričuje, kako prednisi so nekateri cestni postopci, obenem pa tudi sprejeti in izvežbani v svojem poslu. Posetnik Avbelj iz Gabrijala pod Limbarsko goro je bil zaposlen ondan na podu pri čiščenju žita. Vrata v hiši, ki stoji na drugi strani pota, je medtem zaklenila njegova žena. Ključ je shranila v kleti in odšla na njivo. Ko je mož po opravljenem delu hotel stopiti v vežo, je našel vrata zaprta, ključ pa ni bil na dogovorenem kraju. Tedaj je začul nad seboj nagle korake, nakar so se odprala vrata na drugi strani hiše. Sluteč, da ni nekaj v redu, je šel pogledat. Ključ je ležal zunaj na tleh pred pragom, v sobi pa je bilo vse narobe. Tat mu je odnesel boljšo obleko, dve srebrni uri z verižico in 500 din denarja. Avbelj ima nad 1000 din skode. Sodijo, da je kradel neki mlajši postopci, ki se je klatil tisti dan po Limbarski gori. S plenom je pobegnil v bližnji gozd, kjer ga niso mogli izslediti.

Gadja nadloga

Moravče, 16. avgusta.

Letos se je po moravskih hribih zaredilo mnogo strupene golazni, da je ljudje že davno toliko ne pomnijo. Posebno budo je tamkaj, kjer je kamnje zloženo na kupe ter ga ves dan obseva sonce. Cerkovnik pri Sv. Miklavžu je ubil oni dan velikega modrasta na obzidju zraven cerkve. Te dni je posestni Rotar iz Dešna spravljil iz kolca žito. V snopu nekaj metrov od tal je zagledal zvitega gada. Ze mu je nameril, da bi ga usekal, pa je zdrsnil navzdol po slami. Rotarjeva soseda je pri pletvi čutila, da ji leže nekaj mrzlega čez nogo. Ozrla se je in zapazila gada. Neka žena je nedavno nabirala maline. Čevelj, v katere je bila obutta, je imel spredaj lunjko. Zazdelo se je, da se je nekaj dotaknil njenih prstov. Bil je gad, ki je hotel zleti v odprtino, a ga je odbila z močnim sunkom.

burnim odobravljanim pozdravili. Za razvoj našega hmeljarskega seleksijskega postaja. Potreba te je nujna, zato apelirajo savinjski hmeljari, zbrani na hmeljarskem taboru v Zalcu, da se čimprej in brez odlašanja ustavijo. Za ugoden razvoj našega hmeljarskega seleksijskega postaja. Potreba je važna uzakonitev hmeljarskega zakona, za regulacijo hmeljarskih cen pa je Hmeljarski zavod.

zadružniških zavodov, ki so naši partnerji, da bodo vseh hmeljarskih zavodov načrtovani na enak način. Predstavljajo naši hmeljarski zavodi, ki so načrtovani na enak način. Predstavljajo naši hmeljarski zavodi, ki so načrtovani na enak način.

zadružniških zavodov, ki so naši partnerji, da bodo vseh hmeljarskih zavodov načrtovani na enak način.

zadružniških zavodov, ki so naši partnerji, da bodo vseh hmeljarskih zavodov načrtovani na enak način.

Od tu in tam

Da je politično delovanje dr. Košutica v zvezi s pristopom njegove politične skupine v neko kombinacijo, so v zadnjem času začeli govoriti v Zagrebu ter v tem smislu tudi napisali nekaj člankov v hrvaško časopisje. Dr. Košutic je pa je na vse te govorice javno odgovoril v časopisu, da nima nikakga namena pristopati h kaki drugi politični skupini. S svojimi variši in somišljenci stoji strogo na splošno-narodnem hrvaškem stališču, ki je v skladu z razpoloženjem in stališčem hrvaškega naroda nasproti takšnim ali podobnim špekulacijam. Njegova skupina je tudi sklenila v kratkem izdati nek proglas, ki da bo objavljen o pravem času, in iz katerega bo razvidno stvarno stanje.

Dr. Vladko Maček se je včeraj ves dan mudil v Zagrebu. Ta dan si je dolobil za sprejemanje svojih političnih prijateljev, katerim je tudi razložil, kako je bilo zadnjic v Belgradu. Pravijo, da bo dr. Maček iz Zagreba zacet odšel za nekaj časa v Kupinec, odtod pa morda vsaj za nekaj dni v Rogaska Slatino, kjer se oglaši skoraj vsako leto, da se nekoliko odpocije in pozdravi.

V boju proti kletvinam je nastopila zagrebška Katoliška akcija. Vsepovsod po Zagrebu vidiš v teh dneh letake, ki jih izdala omenjena akcija in v katerih prosi hrvaško ljudstvo, da se varuje grdili kletvin, ki katoličanom govorita ne delajo nikake časti. Brezplačno dele po Zagrebu in drugih hrvaških mestih tudi protestne znake, hvalješno pa sprejemajo prostovoljne prispevke, s katerimi bodo pokrili reziske stroške, ostali denar pa bodo namenili siromašnim delavskim otrokom, da si bodo lahko nabavili potrebne stvari za šolo.

Cesto Hercegnovi-Cetinje nameravajo v kratkem asfaltirati. Te dni si je to cesto že ogledala posebna komisija. Ko se je mudil zadnjic v teh krajin ministrski predsednik dr. Milan Stojadinovič, je tamkajšnjim krajevnim zastopnikom izjavil, da je vrla posvetila vso pozornost tudi cestam v okraju Boke Kotorske in da bodo te ceste asfaltirane, ker to zahteva tamkaj Že zelo razviti promet z motornimi vozili. Tako se je takoj sestala omenjena posebna komisija, ki je pregledala cesto Hercegnovi-Cetinje ter ukrenila vse potrebno, da se dela takoj začeno.

60 let, odkar je vkorakala avstrijska vojska v Sarajevo, je minilo danes. Sarajeveci bodo ta dan zelo svečano proslavili. Na tej proslavi bo med drugimi govoril neki Ali Efendi Aganovič, čigar ded je bil med branilci Sarajeva in je padel na kraju, kjer danes stoji restavracija »Volga«. Za kraj te proslave so izbrali Begovo džamijo, in sicer zato, ker so ravn v njej padle prve besede za vstajo 4. julija 1878. leta. To je bil obenem tudi prvi politični protestni govor, kar jih je kdaj bilo v džamijah. Poleg potomev nekdanjih sarajevskih borcev se bo današnjih svečanosti udeležilo tudi okoli 60 tiskalnikov, ki so še sami doživeli to sarajevsko vstajo in pri njej sodelovali.

Organizacijski odbor za IX. balkanske igre se pogaja z neko filmsko ustanovo, ki se bavi s snimanjem prosvetnih filmov, za snimanje filma o Balkanskih igrah v Belgradu.

Odbor za propagando domačih pogonskih sredstev pri ministrstvu za gozdove in rudnike je imel te dni svojo sejo, na kateri je med drugim sklenil prirediti propagandno vožnjo motornih vozil z uporabo domačega goriva. Ta vožnja se bo priredila s sodelovanjem Avtomobilskega kluba kraljevine Jugoslavije v septembri ali pa v oktobru. Dalje je bilo sklenjeno, naj se za čim bolj vsestransko propagando ustanove pri vseh banskih upravah banovinskih odbori za propagando domačih pogonskih sredstev ter se prirede poljudna predavanja o uporabi teh sredstev. Ker se nekateri lastniki tovarn pritožujejo, da ne morejo v zadostni količini dobiti lesnega premoga za pogon motorjev, je bilo sklenjeno, pozvati podjetja, ki proizvajajo plin iz gorilnih sredstev, naj se potrudijo, da bi potreben material pravočasno in v zadostni količini dajali na razpolago. Ker se nekatere banovine upeljale trošarino na pnevmatiko za vozila, s čemer onemogočajo propagando domačega goriva, je bilo sklenjeno, da se zaprosi finančno ministrstvo za ukrep, da se te trošarine ne vpeljejo.

Ker bo v kratkem ustanovno zborovanje Glavne zadružne zveze, na katerem imajo glasovalno pravico vse zadružne zveze, ki so izpolnile predpise § 118 t. 5 zakona o gospodarskih zadružnah, naj banske uprave na svojem področju nasvetujejo vsem zadružnim zvezam, da si pri pristojnem registru sodišču nabavijo potrdilo, da so na dan 24. septembra 1934 imele včlanjenih najmanj 50 zadruž in da so po svojih pravilih izvrševala revizijo svojih zadruž. S temi potrdili bodo mogle zadružne zveze polnopravno sodelovati na imenovanem zborovanju ter se bodo s tem izognile morebitnim nesporazumom in sporom o pravici udeležbe na zborovanju, kakor tudi morebitnim kasnejšim pritožbam, ki bi mogle nastati zaradi osporavanja pravice udeležbe na tej skupščini.

Odobrena je polovična voznina na državnih železnicah delegatom zveze ekonomov iz vse države, ki se bodo udeležili skupščine svoje zveze 4. septembra v Belgradu. Popust velja od 1. do 7. septembra. Prav tako je odobren popust 50% udeležencem VIII. pravnikega konгрresa, ki bo v Novem Sadu od 10. do 12. septembra. Popust velja od 8. do 17. septembra.

Poleg finančne pomoči za organizacijo Balkanskih iger je ministrstvo za telesno vzgojo ljudstva sklenilo prirediti posebno taborenje za naše reprezentante lahkoatlete. Taborenje se bo začelo v Belgradu takoj po zaključenem državnem prvenstvu v Ljubljani in bo trajalo do konca Balkanskih iger. Udeleženci bodo uživali vso udobnost ter mogli nemoteno trenirati pod strokovnim vodstvom belgrajskega, zagrebškega in ljubljanskega trenerja. Prehrani tekmovalcev se bo posvetila posebno pozornost. Zdravstveno higienično nadzorstvo je povjereno zdravnikom dr. Matkoviću in dr. Novakoviću, a funkcijo starčine bo vrsil Sustić, strokovni referent v ministrstvu. Omeniti je treba, da se ta način pripravljanja lahkoatletov pri nas ujavja prvikrat, kar pa se v inozemstvu prakticira že dolgo. Tako se z vso pravico lahko pričakuje začlenjeni rezultati in lep uspeh našega moštva med balkanskimi tekmovalci.

Gluhonemi zahtevajo v Mariboru gluhonemnico

Maribor, 18. avgusta.

Te dni se je vršil v Mariboru zanimiv Kongres, ki je potekel v javnosti povsem neopaženo – kar je tudi razumljivo, saj so se vršile na zborovanih najbolj vroče debate v nemu tišini! V Mariboru so namreč zborovali od 13.–15. avgusta gluhonemi iz cele države. Njihovega Kongresa so udeležili delegati posameznih krajevnih organizacij iz Maribora, Ljubljane, Zagreba in Belgrada, navzoč pa je bila tudi inozemska delegacija – iz Grada. Namen Kongresa je bil v prvi vrsti, da se sondira teren za vsedržavno organizacijo gluhonemih. Kongres se je vršil v Gambrinovih dvoran ter je bil ves čas zelo dobro obiskan. Vse debate in poročila so se vršila v govorici gluhonemih – z znaki prstov, tako da je bil pogled na to nemo skupščino res nenavad. Skupščina pa je pokazala, da se naši gluhonemi resno bavijo s svojimi perečimi problemi, jih vosteni študirajo ter si snjuje svoje organizacije samo zaradi tega, da bi svoje upravičene zahteve pred javnostjo lažje uveljavili ter bi vsem nesrečnim sotriponom, katerim je usoda vzelza sluhu in govor, ustvarili človeka vredno možnost življenja.

Na svojem Kongresu so gluhonemi predvsem opozarjali na problem gluhoneme mladine, kateri manjka priložnost strokovnega šolanja. Pri

Kdo je kriv, da je Sava umazana

Ob bistri Savi se je od njenega izvira do Jesenice kaj radi ustavlja domačini in tuji ter občudujejo njenino sinjo modrino in poslušajo žubrejeno njeni kot kristal čistih valov. Kot taka je poživila od pamitve vso našo Gorenjsko in v okviru edinstveno lepih planin navduševala tuje za lepoto naših krajev. Danes od Jesenice dalje te bistre Save ni več. Stevilne gorenjske tovarne so jo spreminile v umazano industrijsko vodo, ki pasira skoro vso Gorenjsko v prav mesanci vseh mogičnih barv in tem povzroča velikansko škodo vsem Gorenjem takoj glede tujškega prometa, kakor tudi drugače. Kot taka ogroža obstoje vodne flore in faune in ribolov.

Po natančnih opazovanjih se je ugotovilo, da je uspeh ribolova od leta 1931 niže od Kranja nazadovale takole: v letu 1934 je bil že za 60%, v letih 1935 in 1938 pa že za 90% manjši kakor leta 1931/32. Po optimistični cenitvi ima Sava danes okrog Medvoda največ 2 do 3 sulce in morda 10 postri. Lipan, katerega športni ribič najbolj cenijo, je popolnoma izginil iz Save. Prva leta po vojni je bila Sava zelo bogata na plemenitih ribah in beličah, dasi jih ni uhrne gojil ter so jih vsej vlažili voda. V zadnjih letih pa so gorenjski ribiči skušali obnoviti ribolov z vlaganjem umetno vzgojenih rib, ki so pa seveda v umazani vodi reke Save takoj poginile.

Industrija, ki se je v zadnjih letih naselila ob obrežju Save in brezobjirno spušča v Savo vsakemu organičnemu živiljenju kvarne otočne vode, je povzročila to katastrofalno onesnaževanje Save. Seveda ni naš namen napadati industrijo, saj se zavedamo, da daje prav ona najrevnejšemu ljudstvu, če že ne dober pa vsaj skromen košček kruha. Mnenja pa smo, da bi se z dobro voljo dalo kinaču ukrepeti, da bi se vsaj v glavnem preprečilo onesnaževanje Save.

Težko bi bilo reči, katera gorenjska tovarna najbolj onesnažuje Sava, lahko pa trdimo, da imajo vse

nezadostne čistilne naprave

V naslednjem bomo podali le nekaj strokovnih mnenj.

Odpadne vode KID Jesenice obrata Javornik bolj onesnažujejo naprave okoli generatorjev. Te vode vsebujejo poleg tega tudi druge hude strupe in bi jih moral brez nadaljnega odstraniti iz

Prvi dan lahkoatletskih tekem za državno prvenstvo

Muhasto vreme se je usmililo tekmovalcem in nebo je začepilo svoje vedro: včerajšnje popoldne je bilo brez dežja. Obljubilo pa ni, da bo še naprej tako naklonjeno. Ker so pa to od osemnajstih še četrte tekme državnega lahkoatletskega prvenstva, ki se vrše v Ljubljani in ker tam zgoraj ne regirajo Zagrebčani, ki si laste monopol vseh prireditev, upajmo, da bo vse v redu.

Ögromni prostor Stadiona je zardeval, ko je viden toliko slavnega občineta, klub propagandi in majhni vstopnini. Med člane naših športnih društav pa se je menda naselila kuga in jih je razen mikroskopske števila pomorila vse.

Tekmovalo se je v petih disciplinah, od katerih štiri so veljale za deseterobojo. Za tek na 10 tisoč metrov so se prijavili trije: Bručan (Ilorija), Perc (Primorje) ter Odanovič (Subotičko športno društvo). Tačkoj se je videlo, da Odanovič svojim tekmcem ni dorasel, čeprav ga ovira zlomljena roka in je nastopil brez treninga. Bručan je potegnil in ga koi pustil za tako labo, da je na koncu bila razlika za štiri krog. Perc se je Brucanu nekaj časa držal, pa je moral vendar stopiti v ozadje in končna razlika: pol kroga. Bručan je prvih 5.000 m tekel 16 min. 42 sek., potem je malo popustil. Končni rezultat: Bručan: 33 min. 58 in eno petino sekunde, Perc: 35:04 štiri petine, Odanovič: 40:39.

K ostalim petim disciplinam: 100 m, skok v daljavo, met krogle in skok v višino se je prijavilo šest tekmovalcev: Polak, Kosec (oba Primorje), Hlade, Bolgavi (oba Zelezničar, Maribor), Petrušič (Hajduk, Split), Smejda (Jugoslavija, Belgrad). Ker je žirija odlično delovala, je slo hitro od rok. Tek na 100 m je dal sledete rezultate:

1. Polak 11.9 sek. 618 točk; 2. Kosec 12.2 sek. 556 točk; 3. Hlade 12.3 sek. 536 točk; 4. Petrušič 12.6 sek. 481 točk.

Vidimo, da je čas, razen Polakovega, razmeroma slab. Res, da to ni bila disciplina, vendar kar je čez 12, je preveč.

Skok v daljino je dal sledete rezultate:

1. Polak 5.93 m 541 točk; 2. Kosec 5.85 m 522 točk; 3. Petrušič 585 m 522 točk; 4. Bolgavi 5.53 m 452 točk.

Pri metu krogle se je zdelo, da bo zmagal Smejda, ki ima dobro tehniko, zlasti pa dober sušen. Vendar pa se je Hladek z lepšim metom poročilo to disciplino odločiti v svojo korist. Končno so se razvrstili takole:

1. Hlade 11.94 m 615 točk; 2. Smejda 11.35 m 562 točk; 3. Kosec 10.47 486 točk; 4. Petrušič 10.36 m 477 točk.

Kot predzadnja točka prvega dne je bil skok v višino. Povprečna višina, ki so jo dosegli je 1.53 metra. Torej precej nizka številka. Polak, ki je v

nas so le štiri gluhonemnice in sicer v Ljubljani, Zagrebu, Belgradu in Jagodinu, istotako velika Češkoslovaška pa jih ima 17. Še večje je povprečno število gluhonemih otrok, ki je pri nas veliko in le manjši del ima priložnost, da se izšola v gluhonemnici. Šola pa je za gluhonemega otroka ogromnega pomena. Dočim ostane brez šole povsem odtujen svetu, največji revež, še bolj ubog, kot slepec, izobražba v gluhonemnici pa ga usposobi za polovredno življenje. Gluhonemec s primo izobrazbo se lahko uspešno udejstvuje v marsikaterem poklicu ter si lahko osnuje tudi lastno eksistenco. V praktičnem življenju so gluhonemci delave, pomočniki in obrtniki pokazali svoje usposobljenosti ter so v marsikatem poklicu dosti spremnosti, kakor govorči ljudje, to pa zaradi tega, ker ima gluhonemec izredno razvit par opazovanja. Na to bi bilo treba opozoriti predvsem obrtnike, ki se sedaj iz nekih predsedov branijo sprejemati gluhoneme vajence v službo.

Ob zaključku Kongresa so sprejeli gluhonemi posebno resolucijo, ki so jo odpostali na pristojna mesta. V njej se zavzemajo za ustanovitev posebne gluhonemnice v Mariboru, če pa te ne bi bilo mogočno osnovati, pa najbi se povečala sedanja gluhonemnica v Ljubljani. Obenem izrekajo za ustanovitev osrednje »Zveze zdrženih gluhonemih« v Belgradu.

Vremensko poročilo

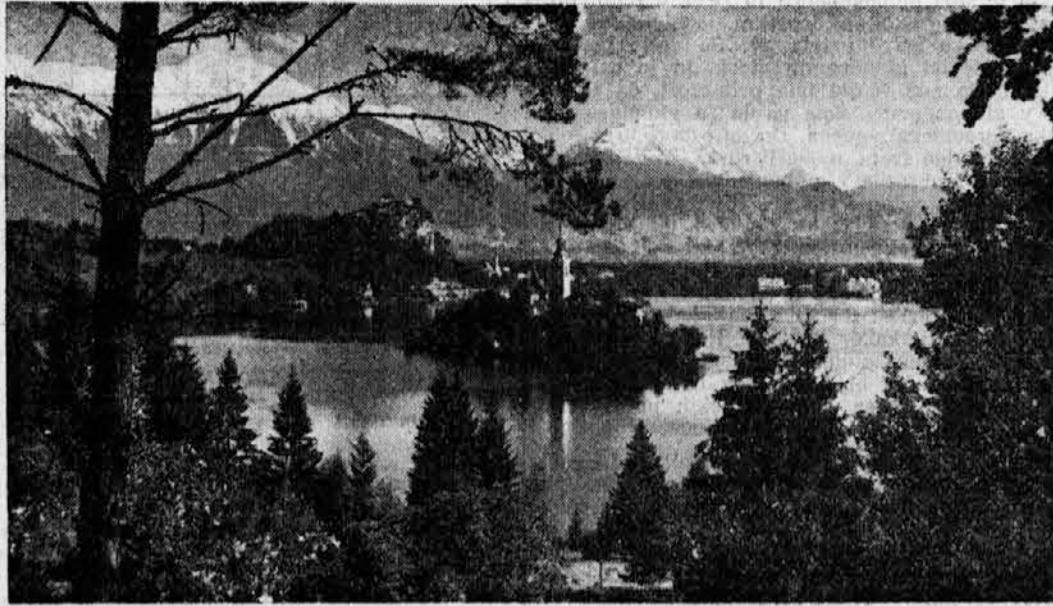
»Slovenskega doma«

Kraj	Barometrično stanje	Temperatura v °C	Relativna vlažnost	Vetar (smer, jakost)	Padavinje mm	vrsna
Ljubljana	763.9	20.0	13.0	92%	mg.	dež
Maribor	764.0	20.2	11.0	85%	0	15.0
Zagreb	760.3	18.0	17.0	30%	10%	dež
Belgrad	762.5	29.0	18.0	80%	4%	Ni
Varaždin	763.0	27.0	13.0	90%	3%	dež
Vis	760.4	23.0	16.0	80%	6%	—
Split	759.9	31.0	20.0	60%	1%	—
Kumbor	764.0	26.0	20.0	70%	1	NE ₁
Rab	758.6	24.0	19.0	80%	6	SE ₄
Dubrovnik	759.0	28.0	19.0	70%	0	NE ₁

Vremenska napoved: Zmanjšanje oblačnosti, spremenljivo vreme.

Bled — slovenska Nizza

Pred zasedanjem Male zvezze. — Kongres Pax Romanae
17.700 gostov

Bled, 18. avgusta.

Slovenci se v resnici lahko ponašamo z lepotami svoje zemlje, o katerih je že pokojni Cancar dejal, da jih je Bog obilo razsul od Triglava pa do Gorjancev, toda Prešeren je bil prvi, ki je ugotovil, da »dežela kranjska nima lepšega kraja... kot je z okolico ta podoba raja« — namreč Bled z jezerom in okolico.

Biser naše zemlje

Ta biser naše zemlje, ki velja za naše najlepše letovišče, je postal tako prijubljen ne samo po naši državi, temveč tudi izven meja, da vidi danes na Bledu vse narodnosti sveta. Tu si je izbral svoje letno bivališče naš kraljevski dvor in naš diplomatski zbor, saj pa tudi ni skoraj lepega kraja, ki bi utegnil nuditi več užitka tudi še takoj razvajenemu uživatelju naravnih krasot, kot mu jih more dajati prav Bled z jezerom in visoko na obali se dvigajočim gradom. Svež planinski zrak se pridružuje teji krasoti, ki ji ni primere. Ob obali jezera se dvigajo krašni hoteli, med katerimi dominira hotel Toplice, Park-hotel, hotel Petran in hotel Jekler. Lične vole so zgrajene tik ob obali z malimi zasebnimi leseni kopališči. Svoja kopališča ima hotel Toplice, Park-hotel in hotel Petran, poleg teh pa je moderno urejeno gradsko kopališče, v katerem se greje na soncu in kopije ob topnih dneh množiča tujcev. Voda je prav topla, 25°C. Poskrbljeno je za ping-pong, če se ti pa zaželi vožnje po jezeru, se lahko posluži čolna, ki te stane 10 din na uro. Ob nedeljah, ko pridejo romarji na Bledu na obisk Marijine cerkvice na otoku, pa imajo mnogo posla domaćini, čolnarji, ki v udobno grajenih čolnih s platenino streho prevažajo romarje obale na otok.

Ze tistem, ki prihaja iz Lesc po cesti peš na Bledu, se zanimivo zdi neprestano šviganje avtomobilov po gladki asfaltirani cesti, ko pa pride na Bledu, vidiš skupine tujcev, ki se sprehaajo ob obali v poletnih oblikeh. Pravi vtič velenemstne riviere pa ti vzbujajo razkošne kopalne obiske, v katerih se ogrijnijo s kopalskimi plašči sprehajajo starci gospodje iz Budimpešte s svojimi gospomi in 18 letnimi gospodičnimi. Vidi se jim, da se jih je blejsko sonce že dobro prijelo. Toda treba je reči, da je letos Bledu še posebno živahen in razgiban, kot še ni bil.

Okoli 3.000 gostov. — Nemci na prvem mestu

Da je letos na Bledu tako razgibano življenje, to je treba v prvi vrsti pripisati spremenjenim zunanjopolitičnim razmeram. Vsak dan prijavlja svoj prihod na Bledu nad 300 gostov, približno prav toliko pa ga zapušča. Zato ima dosti posla s prijavami in odjavami ravnatelj Zdraviliške komisije g. Letis, ki ima tudi urejeno statistiko tujškega prometa na Bledu po starih spisih za 44 let nazaj. Glavna letna sezona, ki traja julij—avgust, je zato na Bledu še dokaj dobra in znaša stanje gostov stalno okoli 3000, vendar pa se imajo ho-

teli navzlic temu še boriti s svojimi težkočami in dolgo.

Zanimivo je in nekaj edinstvenega, da zavzemajo med gosti na Bledu prvo mesto Nemci. To dejstvo je zlasti pripisati naši uspešni propagandi, raznimi konvencijami glede deviznih olajšav in nemški valuti, ki omogoča Nemcem sorazmerno poceni življenje pri naš. Dost je Madžarov, zlasti Judov, ki jim ni bilo mogoče iti v letovišča v Hitlerjevo Avstrijo, pa so prišli letos na Bledu, precej je Angležev po zasevji propagande, ki je razdelila vsem potniškim uradom albume slik naših krajev, dotoči gostov iz Italije pa se je letos zboljšal predvsem zaradi izboljšanih odnosov.

V zadnjem času je bilo več italijansko-jugoslovenskih konferenc za pospeševanje medsebojnega turizma, ki so predlagale, da bi se ukiniti vizum in sploh izboljšal obmejni promet s kolektivnimi potnimi listi. Tako je prišlo pred dnevi na Bledu mnogo Italijanov z avtobusom.

Od 1. januarja letos je obiskalo Bledu 716 Angležev, 119 Američanov, 50 Belgijev, 71 Bolgarov, 694 Čehov in Slovakov, 19 Dancev, 122 Francozov, 15 Grkov, 210 Holandcev, 424 Italijanov, 4913 Jugoslovanov, 1306 Madžarov, 8551 Nemcov, 52 Poljakov, 70 Romunov, 39 Rusov, 49 Švicarjev, 33 Svedov, 20 Turkov in 119 drugih narodnosti. Letos je obiskalo Bledu skupno 17.629 gostov, kar je vsekaj razveseljivo, če to število primerjamo s prejšnjimi leti, ko je bilo l. 1934. 18.028, l. 1935. 16.737, l. 1936. 19.318 in leta 1937. 17.985 gostov.

Bled pa ni samo kraj, ki nudi prijetno letno bivališče številnim oddihu željnim gostom, temveč tudi zbirališče odličnih osebnosti, diplomatskih politikov. O teh pa lahko rečemo, da znajo zmerom združiti prijetno s koristnim. Med dogodki, ki so poživljali poletno blejsko sezono, so bile letos plavalne meddržavne tekme med Jugoslavijo in Italijo, mednarodni tenis-turnir, ki ga je organiziral belgrajski tenis-klub in kajske tekme na jezeru.

Pred važnimi dogodki na Bledu

Prav te dni se na Bledu mudi izredno veliko domačih in tujih diplomatov. Za praznike je prispol na Bledu spet predsednik ministrskega sveta in minister zunanjih poslov dr. Milan Stojadinovič, ki se je nastanil v vili »Zlatorog« ob jezeru. Vodijo se priprave za sestanke Male zvezze, in bo nudil Bledu z jezerom posebno veličastno sliko, kajti obenem s sestankom Male zvezze, ki bo trajal od 20. avgusta dalje, bo Bledu proslavljal dvajseto obletnico obstoja Jugoslavije. Od 26. do 30. avgusta pa bo na Bledu kongres Pax Romanae, združenju katoliških dijakov, ter se za to priliko pričakuje okoli 600 udeležencev.

Zdraviliška komisija z ravnateljem g. Letisom na celu se mnogo trudi, da bo po prilikli sestanku MZ in kongresa Pax Romanae, razpoloženje na Bledu čim bolj slavnostno. Prirejena bo za tve dnevnost prikrovat slavnostna razsvetljiva otoka in gradu. Zdraviliška komisija je pred kratkim napeljala

kabel do otoka

tako da je zdaj otok električno razsvetljen, pri tvari Phillips pa je nabavila izredno močne najmoderneje reflektorce. Za razsvetljavo gradu bo poskrbelo banovina, katere last je grad.

Z ministriškim predsednikom so prispoli na Bledu med drugimi šef protokola dr. Dušan Mirkovič, sekretari ministerstva zunanjih del Nešadovič Miškoj in dr. Vladimir Manojlovič, Kraljev Kosta, načelnik dvorske pisarne v Belgradu. Dalje so prispoli na Bledu minister za gradbe Stošovič, senator dr. Uroš Kralj, naš. gen. konzul v Zürichu M. Savić, dr. A. Novacan, naš konzul v Bariju, Italija; dr. Miroslav Matič, šef arhiva ministerstva zun. poslov v Belgradu, mude pa se na Bledu že več časa dr. Branislav Danič, šef odsaka central. presbirske v Belgradu, Ristič Jovan, sekretar min. zun. poslov v Belgradu, dr. Milan Ulmanski, minister na r. Fotič Konstantin, naš poslanik v USA, dr. Radovanovič Vojislav, sekretar min. zun. poslov, Švrljuga Stanko, minister v p. in senator inž. Serneč Dušan, minister v p. dr. Frančič Oton, min. v p.

Tuji diplomati so prišli

Od tujih diplomatov se mude na Bledu Aly Hayden Bey, turski poslanik v Belgradu, Bruger Raymond, francoski poslanik, baron Bakas Bescnyey György, madžarski poslanik v Belgradu, Debricki Roman, poslanik Poljske v Belgradu, Garcias-Comin don Eduardo, španski poslanik na Dunaju, Allen Stone, tajnik angleškega poslanstva v Belgradu, Coche Pierre, tajnik franc. poslanstva v Belgradu, Annesse Giovanni, tajnik italijskega poslanstva, Guidatti Gastone, prvi tajnik italijskega poslanstva, Peyregue Moris, tajnik francoskega poslanstva v Belgradu, Bede Etienne Burst, tajnik madžarskega poslanstva, Karl von Faber du Faure, general, nemški voj. ataše v Belgradu, Boulton William, član angleškega parlamenta, Schoenbeck Karl, major, ataše pri nemškem poslanstvu.

Komaj 30 cm dolga riba - morilec ljudi

Brez moći proti strupenim puščicam

Na Havajskem otočju je tisoče lovcev na biseru prenehalo s svojim delom v strahu pred malo, komaj tridešet centimetrov dolgo ribo. Nekako pred desetimi leti so že morali lovci na biseru prekiniti s težkim delom. Takrat se je pojavi »morilec ljudi«, nekakšna vrsta neznačilne male korake ribe, ki je ogrožala obrežno more. Vendar je bilo ta čas le malo teh rib, ki so kmalu spel izginile. Sedaj pa se je pojavil »morilec ljudi« v velikih množinah v Južnem morju in tudi je drugačen od onega pred desetimi leti. Nihče poprej še ni opazil te posebne vrste koralne ribe; dolga je nekako 30 cm, namesto repnih plavutim ostre bodice, s katerimi strelja kot z zastrupljenimi puščicami. Prejšnja vrsta teh koralnih rib je povzročila ljudem samo zastrupljenja in nevarne otekline, kogar pa rani strupena puščica novoodkrivitev »morilec ljudi«, je zapisan smrti. Ta riba, ki v tisočih obkrožja Havajsko otočje, je stokrat nevarnejša za človeško življenje kot morski volk. V zadnjih treh tednih, poroča neko havajsko društvo trgovcev z biseri v newyorškem časopisu, da je umrla kot žrtev koralne ribe preko petdeset ljudi.

Strah domačinov pred tem novim sovražnikom je tem razumljivejši, če pomislimo, da se »morilec ljudi« komaj razloči od nenavarnejših koralnih rib. Lovci na biser se često srečavajo velike vlake koralnih rib v Južnem morju, ne da bi se zmenili zanje. Odkar pa se so pojavile strupene ribe, ki so se pomešale med neškodljive, si komaj

Obziren londonski sodnik

Gđe dr. Vinifred Roos je morala biti zasišana v neki civilni pravdi v Londonu. Eden od odvetnikov jo je vprašal, če se zaveda, da je treba pred sodiščem govoriti resnico. Ko je to potrdila, ji je rekel, da je to v nasprotju z njeno navedbo v listini, češ, da ni resnično navedla svoje starosti. — Dr. Roos: »Rekla sem, da imam 21 let, torej sem polnoletna, zaradi tega lahko odločam sama povsem samostojno.« — To ni točen odgovor za podatke o vaši starosti in zato niste govorili resnico. — Sedaj se je v pogovoru vmesnil sodnik in dejal da ni važno, če je priča v tej pravdi povedala glasno datum svojega rojstva ali ne. Sodnik jo prosi, naj svojo starost označi na koščku papirja, kar bodo potem vnesli v zapisnik. To je priča zelo rada storila in afera je bila rešena.

v Belgradu; Hogge Jol, častni gener. konzul kr. Jugoslavije v Liège, Holler Ernesto Simson, španski konzul v Grazu (nacionalna vlada), Willard Eugen, vojni ataše USA v Belgradu, Merson C., francoski vojni ataše v Belgradu, Blislane Artur, poslanik USA v Belgradu, Joyce Robert, tajnik ameriškega posla v Belgradu, Vladimir St. Danell, tiskovni šef min. zun. del v Bolgariji, Menninger Robert, vicekonzul USA v Zagrebu, F. W. Creadyk, prvi sekretar in odpravnik min. zun. poslov holandskega poslanstva v Belgradu, Neuhausen, nemški gener. konzul v Belgradu, baron Viktor von Heeren, nemški poslanik v Belgradu, Geoford Francis in Butovskaja Jelena, tajnik belgijskega poslanstva v Belgradu, baron Indelli, italijanski poslanik v Belgradu, dr. Rothkugel Evgen de Rotterhausen, svetnik madž. posl. v Belgradu in Maraldi Guerini, italijanski gener. konzul v Ljubljani.

Bled — pozorišče svetovnega zanimanja

Ko se vseprosod po evetu čuli nemir in napetost ozračja, se na Bledu pripravljajo zanimivi dogodki, ki privlačijo nase pozornost vsega sveta. Značilna za to zanimanje je prisotnost izrednega števila diplomatskih zastopnikov iz vseh zainteresiranih držav. Zadnji avgustovski dnevi bodo ne samo v sezoni Bledu izredno pomembni, ker bodo nudili veličastno podobo slavnostnega razpoloženja, temveč bodo obenem v marsičem prinesli razjasnitve v političnem pogledu.

Ko bodo zapustili Bledu diplomatski zastopniki in številni tuji, se bo tudi na Bledu počasi selila jesen, zadnjikrat pa se bo razsijal Bledu na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II., ko bo na jezeru prirejena velika slavnost pod gesmom »Benesove noči«. Pod utisom krasne iluminacije z otoka in z blejskega gradu bo to edinstvena pobuda, ki je Bledu še ni doživel, Bledu, ki ga po pravici lahko imenujemo — slovenska Nizza.

Kdo upa v vodo. Celo najpogumnejši otočani, ki gredo z nožem na morskega volka, se tresejo pred morilsko ribo, ki šviga v morju sem in ta v streli s svojimi smrtonosnimi puščicami. Nihče ne ve, kako bi se ubranil nevarnega »morilca ljudi«.

Znanstvenikom je pojav te nove strupene ribe popolna uganka. Neka ekspedicija Južnega morja je oddala v newyorški akvarij eno teh rib, kjer so jo natančno pregledali. »Morilec ljudi« ima posebne strupene begavke. Nevarnost tega strupa prav nič ne zaostaja za pikom strašne indijske kobre. Ravno tako kot umrje človek pičen od kobre po dveh minutah, učinkuje strup nevarne koralne ribe nekako po dveh minutah tudi smrtno.

Vedno je vladalo mnenje, da uporablja nevarna koralna riba svoje orožje samo proti drugim ribam. Najnovnejši primeri pa izpicujejo, da napada riba v prvi vrsti ljudi in se ne ustraši niti deselkrat večjega morskega volka.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Peteč, 19. avgusta: 12. Sopela slovenski pesmi (pleso) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.20 Opoldanski koncert Rad. ork. — 14. Napovedi — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nas. ura: O naši cerkveni umetnosti (dr. L. Mirkovič univ. prof.) — 19.50 O letovanjem planinskim izletu v Tatre (g. dr. Albin Kandare) — 20. Lucienne Boyer poje — 20.30 Domata keramika (ga. Daniel Pajničeva) — 20.30 Koncert. Sodelujejo: g. Tone Petrovič, dian Nar. gled. v Lj. in Rad. ork. — 22. Napovedi, poročila — 22.30 Angleske pleso.

Druži programi

Peteč, 19. avgusta: Belgrad: 20. Zah. koncert, 21. Igra, 22.20 Klavir, Zagreb: 20. Soprani, 20.30 Klavir, 21. Pester večer, 22.20 Mandoline — Praga: 19.55 Ob taborjemognu, 20.25 Nar. glasba, 20.50 Ples mrtvige vrvanje in mlade plesalke (Leger-Ostrški), 21.15 Verzi A. Sovce, 21.30 Legend o Erini (iz Ostrške opero), 22.20 Plesče — Varšava: 19.30 Zah. koncert, 21.10 Pospobljene poljske pesmi iz časa romantike, 22. Simf. koncert — Sofija: 19.35 Leoncavallo opera „Glumači“ — Budimpešta: 20.30 Lisztovo skladbe, 21.10 Cig. orkester, 23.10 Salonski kvintet — Trst-Milan: 20.30 Simf. koncert (iz Maksenjev bazilike) — Rim-Bari: 21.20 Italijanske pesmi — Dunaj: 20.10 Kmečke glasba in humor, 21. Igra, 22.20 Plesna in zab. glasba, 24. Nočna glasba — Frankfurt: 20.15 Voj. pesmi, 21.15 Komorna glasba — Hamburg: 20.10 Prijeljubeni orkestri — Monako: 20.10 Italijansko-nemški koncert — Berlinske: 20.30 Otroški zbor, 20.30 Beethovenova del a — Strasbourg: 20.30 Simf. koncert.

Hervey Allen: Antonio Adverso, cesarjev pustolovec

On in Marija na steni sta gledala, kako so dolgi črni prsti, tu pa tam napolj posojni, trgali in trgali kos svetobe. Glas pripovedvalke je zvenel ob tej igri senc, dokler ni Antonio polagoma zdrsnil v sanje. Pogosto se je že enkrat prebudil, ko je Fides odšla. Vstal je in zaprl vratia, da bi bil z Marijo sam.

V vdolbinu nad Marijino glavo so se lesketale drobne zvezde prav tako, kakor njihove velike sestre nad hišo. Marija sama pa je gledala mimo otroka v svojem naročju na temne sence v sobi, kakor da tam nekaj stoji.

Antonio ni o tem vedel še ničesar. Da bi ta izraz odkril, bi moral podobico skrbno pregledati pri bele dnevnu, kakor je to storil nekoč Don Luis. Don Luis je le predobro vedel, kako je treba uporabljati svetobo in senco.

Bestnjasto poglavje.

POGANSKA JUTRA

Na vse zgodaj zjutraj, davno preden so začele plapolati začetave s strehe na Bonnyfeatherovi hiši, se je Angela, kuharica, odpeljala na deželo, da bi nabrala sve